

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 lei pe an.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

Grijiți de vetrele voastre.

„Răul te scoate din țară“, zice o vorbă veche românească. Mult rău trebuie să fie în țara noastră, căci aproape zilnic auzim și cetim, că zeci și sute de oameni pleacă și se gâtesc să plece — mai ales către *America*.

Țeranul nostru în vremea din urmă, dacă i-se întâmplă ceva ce nu-i pe placul lui, amenință că merge în *America*. Dacă se ceartă cu nevasta, amenință că pleacă în *America*. Dacă prin bătaia sorții, dar' mai de multe ori prin lenea și desfrăurile sale, ajunge la sapă de lemn, înglodat în datorii până în grumazi, amenință și doar' și vrea să plece la *America*.

Las', că să-ți părăsești vatra și satul, să umbli pustiu prin lumea largă, nu e mare cinste, las', că *America* nu este numai coala peste deal, căci îți trebuie săptămâni de zile până să ajungi acolo — dar' nici în *America* nu zboară pe garduri porumbii fripți.

Cu toate acestea, lumea să imbulzește din toate părțile să ajungă în *America*. Așa că în vremea din urmă chiar și cei din *America* s'au luat de o groază. Căci ei azi-mâne nu mai încap de puhoiul de străini, ce se grămădesc în țara lor.

De aceea guvernul Statelor-Unite din *America* a făcut un proiect de lege despre emigrări și dieta de-acolo l'a primit și l'a ridicat în putere de drept. Legea americană despre emigrări, adecă despre oamenii care intră în *America*, e atât de aspră și de crudă, încât de aici înainte numai te miri cine mai poate intra în *America*.

De aici înainte corăbiile nu pot duce în *America* decât numai pe oa-

menii pe deplin sănătoși și întregi la minte și la trup. Dacă cine-va se bolnăvește pe drum, în vre-o boală lipicioasă, acela va fi adus cu „șupa“ în locul de unde a plecat.

La țărmurii mării dinspre *America* sunt oficii mari de vămuitori și visita-

țermurele *Americii*, îi prind și îi dau pe mâna comandantului de corabie să-i aducă înderēt și să-i dea pe mâna judecătorei. Și apoi mai pe sus de toate: *Unul fiecare, ce ajunge la țărmurile Americii, trebuie să aibă în pungă cel puțin 120 florini 240 (coroane).*

Dacă nu are suma aceasta, e aruncat numai decât între cei săraci, pe care îi trimit cu „șupa“ înapoi, în țara din care au plecat.

Iată, dragii mei, câteva din poruncile legii celei noue, ce s'au adus în *America*, pentru-ca să mai împedecă și să aleagă bine pe cei ce vreau să meargă acolo.

Precum vedeți, poruncile acestea sunt din samă afară grele și tot atât de grele sunt și pedepsele, dacă nu se ține samă de aceste porunci.

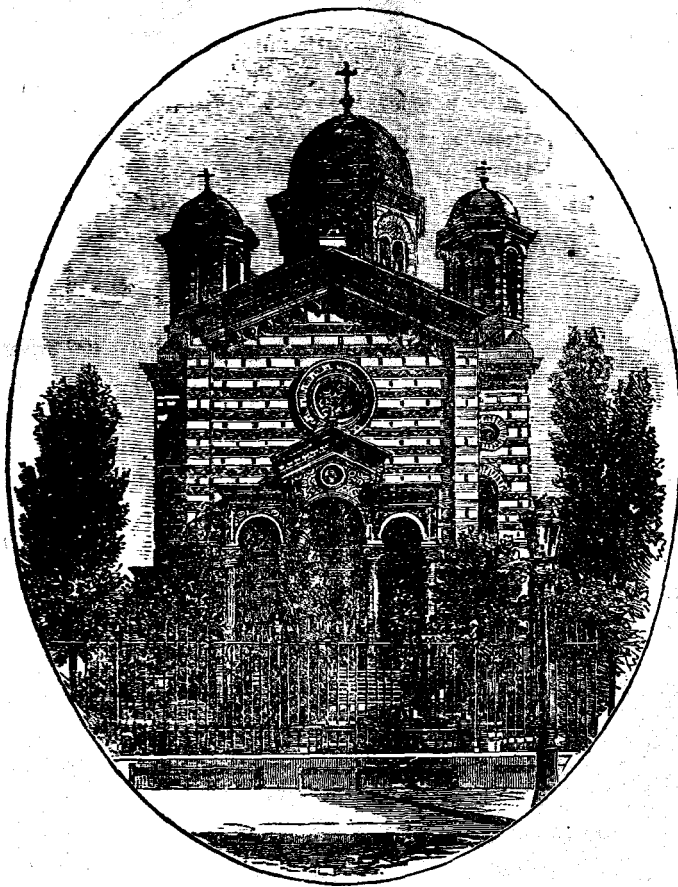
Pe lângă legea aceasta apoi a început și în *America* răul și amarul din pricina, că zi de zi să coboară la țărmurii mării sute și mii și zeci de mii de oameni flămânzi și goli, care urlă după o coajă de mălaiu. Și nime nu-i mai poate cuprinde pe toți cu lucru.

De aceea, dragii noștri, dacă nu vreți să ajungeți ca vai de voi, dacă nu vreți să muriți de foame, pe sub garduri, atunci alungați delavoi gândul mergerii în *America*.

Grijiți-vă vetrele voastre de aici și nu vă lăsați ademeniți de vorbe goale, ci puneți nedejdea în Dumnezeu și brațele în muncă și de sigur binele vă va strînge în brațele lui, căci astfel în patria-mamă, în care ați crescut și trăit până acuma, puteți trăi și de aci încolo, aducându-vă totdeauna aminte de proverbul care zice:

„Fie pânea cât de rea
Tot mai bine 'n țara mea!“

Vasile C. Osvadă.

Biserica Domnița Bălașa din București.

tori de oameni. Acolo îi vizitează cu de-amănuntul. Cine nu știe și nu se pricepe la vre-un lucru special, nu-l lasă în țară. Cine nu știe că unde și la ce lucru merge în *America*, pe acela nu-l lasă în țară.

Cine e schiop, orb, ori are vre-o boală lipicioasă, nu poate intra în țară. Cei clătăriți la cap și bețivii pătimiși precum și fetele stricate, nu pot intra în țară. Săracii și cerșitorii și cei slăbănogi încă nu pot intra în *America*.

Hoții, osândiții la temnițe și fugarii de cătănie, îndată ce ajung la

Revoluția din Sârbia.

Știrea dată de noi în nrul trecut despre asasinarea Regelui și Reginei Sârbiei s'a adevărit de toate ziarele.

Despre săvârșirea omorului se publică diferite știri. Ca cele mai aproape de adevăr, dăm, după »G. T.«, următoarele:

Istoricul dramei sângeroase.

Conjurații așteptară prin hotelurile și prin cafenele timpul potrivit pentru a săvârși atentatul. Pretutindeni ei erau încunjuțați de lăutari, cari le cântau cântecul numit »Kolo al Reginei Draga«, vrând astfel să dea în mod demonstrativ dovezi de »lealitate« lor. La orele 1½ au plecat cu toții spre palat.

Dispozițiunile le-a făcut pe stradă comandantul regimentului 6, Petru Misici. În palat se retraseră fiecare pentru a se culca. Într'aceea regimentul 7, care purta numele regelui și al cărui comandant e Luca Lazarevici, a ocupat casarmele poliștilor. Tot atunci eși regimentul 4, care poartă numele reginei asasinate, condus de cei doi fii ai fostului ministru-president Sava Gruici: Bora și Alexandru. Aceștia au împresurat locuințele foștilor ministri.

Atunci sosi colonelul Mașin, fratele bărbatului dintâiu al Reginei. Mașin a dat semnul de plecare spre palat. Mica poartă a deschis-o căpitanul de gardă Kostici. Pe când o parte din ofițeri și soldați ajunseră ușor prin poartă în curtea conacului, celalalt grup de ofițeri și soldați au putut să intre prin poarta de fer numai după o luptă grea, în care 5 fură omoriți și 20 grav răniți.

Petru Misici cu 28 ofițeri s'au dus la ușa coridorului de sticlă. Au forțat ușa, dar n'au putut intra, decât după-ce Naumovici a sfărîmat-o cu dinamită. Cu ocazia aceasta și în urma exploziei, Naumovici încă a murit.

Atentatorii se aflau acum în palat. Ginerile lui Țințar Marcovici, Ivan Milcovici

fu omorit. Trecând mai departe, îi întimpină generalul Petrovici, care în amândouă mâinile ținea câte un revolver. El rânî pe mai mulți ofițeri. Atentatorii n'au împușcat pe general, ci s'au aruncat asupra lui, i-au smuls revoleverele din mâni și l'au provocat să-i conducă la rege.

În momentul acesta toate lampete electrice se stinseră. Conjurații, surprinși astfel, abia se puteau vedea unul pe altul; împărțiți în grupuri, cu oare-care groază, ce le-o insufla întunerecul, umblau prin odăi, dar tot nu aflară părechea regală. Aprinseră chibrite. Din întemplantare au găsit niște luminări într'un dormitoriu gol. Au aprins luminările și au început să caute după rege și regină, însă fără rezultat. Atunci ei crezură, că planul lor fu tradat și că părechea regală s'a refugiat.

Atentatorii, desperați, au trimis pe cei doi fii ai lui Gruici la locuința ministrului Țințar Markovici, căci credeau, că acesta prin ginerele seu Milkovici i-a tradat planul și a ascuns pe rege la el.

În timpul acesta conjurații au chinuit în fel și formă pe generalul Petrovici, ca să spună unde s'a ascuns regele și regina. Generalul multă vreme n'a vrut să dea deslușiri, în sfârșit însă perzându-și puterile, mărturisî că părechea regală se află în camera de lângă sufragerie. La aceasta generalul Petrovici fu tîrit în sufragerie și acolo au dat în adevăr peste o ușă fără iver. Câte-va momente Misici a parlamentat cu regele, ca să deschidă ușa. Când regele răspunse cu un hotărît nu și-i numi mișei, câțiva ofițeri sparseră ușa și tot atunci alții din ei împușcară pe generalul Petrovici așa, încât regele și regina au auzit pușcăturile. Regina, care vîzî pe Petrovici căzând, leșină. Regele și regina nu erau îmbrăcați decât în cămăși, regele într'o cămașă lungă de mătăasă roșie, regina în cămașe drap.

Misici pășind înaintea regelui zise:

Hartmann, ear picturile murale de niște măiestri francezi, nu tocmai potrivit regulilor iconografiei bisericii ortodoxe din Orient. Biserica cu cele 5 tunuri ale sale, din cari pantocratorul la mijloc, face o impresie din cele mai plăcute, ce dispoziția interioară, bogăția picturilor și luxul mobilierului, nu fac decât să o mărească. Biserica e bine întreținută și are cel mai bun cor vocal.

Date biografice

despre

Regele și Regina Sârbiei.

Dinastia Obrenovici. Familia Obrenovici ca și celelalte familii cari au avut în posesie tronul sârbesc, este originală din popor. Miloș I. născut în anul 1780 a fost fiul lui Toro și acesta cu doi frați laolaltă au avut proprietăți în Neoplanta. Miloș în 1804 a luat parte la luptele Caragegevicilor și când

— Noi am venit, ca să-ți subscrii abdicarea.

— În numele cui cutezi a-mi vorbi astfel? zise regele.

— În numele armatei. Abdică!

— Eu nu sunt tatăl meu. Eu nu sunt Milan. Trădarea cător-va ofițeri mișei, nu mă înspăimîntă. Cărați-vă de aici, mișeilor!

— Rege, răspunse Misici, ne dăm viața pentru tron, însă alungă pe acea bestie de pe acest tron, ca să nu-l mai murdărească. (Când Misici pronunța ultimele cuvinte, atinse pe regina în mod necinstit).

În clipa aceasta regele îmbrățișa strins pe regina și o sărută strigînd:

— Nu! Nu! Nici-odată nu te voiu părăsi, Dragal Te iubesc mult, te iubesc.

Apoi regele sărută ochii reginei.

În momentul acesta se descărcară armele asupra lor, și regele și regina căzură unul peste altul. Nu erau însă morți. Un soldat intrat în urmă, se repezi spre regină, îi sfâșia cămașa, o lovî cu călcăiele ferecate ale cismelor în cap, pe față și pe piept. O horcătură dureroasă, un suspin stins, și Draga expiră.

Regele într'aceea se sbătea în durerile cele mai crâncene, ce se poate inchipui. Aruncat în curte prin fereastră, mai mult timp a rămas pe pământ cu trupul zdrobit și murî numai târziu după-ce regina și-a dat sufletul.

Aceștea le istorisește căpitanul Pera Vemilovici, care încă se afla printre ofițerii care intraseră în conac.

Într'aceea soldații încunjuară casa veche a reginei Draga în apropiere de conac, unde locuiau frații ei, Nicodim și Nicolaj. Pe aceștia i-au dus într'un edificiu de lângă Dunăre, unde i-au împușcat.

Moartea lui Țințar Marcovici.

Iată cum s'a întemplant omorîrea fostului ministru-president Țințar Marcovici.

Poarta dela locuința lui era închisă. Doi soldați au sărit în curte, unde erau postați

fratele seu vitreg a murit, a luat numele de Obrenovici și după îndelungate sbuciumări a fost ales de principe ereditar al Sârbiei. A fost titan și pentru aceea l'au silit în 13 Iunie 1839 să abdice în favorul lui Mihai.

Milan Obrenovici, tatăl nefericitului Alexandru a fost proclamat de rege în 2 Iulie 1869, după-ce moșul seu Mihai a fost ucis în superba grădină Topcider la o vîntătoare.

Alexandru și Draga. Mama tinărului rege Alexandru și-a dat multă silință să câștige o mireasă corăspunzătoare pe sama fiului seu, cu care voia să facă o „partie“ bună.

Dar' înzadar. O femeie din popor, Mașina Draga, văduva unui inginer, i-s'a furișat în inimă.

Regele Alexandru s'a decis la începutul anului 1900 s'o iee pe Mașina Draga în căsătorie. Planul acesta a aflat mulți contrari. În primul rînd însuși Milan l'a desaprobat. Dar' caracteristica Obrenoviciilor e îndărătnicia, atît în dragoste cît și în ură, și tinărul

FOIȚĂ

Biserica Domnița Bălașa din București.

(Vezi ilustrația).

Biserica Doamna Bălașa, numită după pioasa Domnița B., fîca lui Constantin Brâncoveanu, care la moartea ei și-a lăsat toată averea pentru fundațiunea unui asil. Prima biserică, zidită în amintirea Domniței, a fost, după trecere de 80 ani, reînălțată de Grigorie Brâncoveanu; apoi fiind dărîmată prin cutremurul din 1838, băneasa Safta Brâncoveanu a reconstruit-o, adaugînd spitalul și asilul pentru femei bătrâne. În timpul din urmă epitropia spitalelor Brâncovenești a clădit din nou biserică și o parte din edificiile de prin prejur. Biserica, așezată în mijlocul unui frumos parc, reproduce pînă la un punct planul bisericii episcopale dela Curtea de Argeș. Planurile clădirii s'au executat de A. Orăscu, C. Benesch și Fried.

doi gendarmi. Aceștia grăbiră spre poartă, un căpitan îi provocă să deschidă. S'a deschis Soldații intrară în curte. La auzul sgomotului, apare de-odată Țințar Marcovici, strigând către căpitan:

— Ce înseamnă asta, căpitane?

— Viu la dta în numele regelui!

— Nu-i adevărat, strigă Marcovici. Dta nu vii în numele regelui. Ce vrei?

Soția ministrului-president eși și ea și observă îndată ce se întâmplă. Marcovici imploră pe căpitan s'o lasă a merge la fiica ei. Căpitanul a lăsat-o și i-a dat și o gardă de doi soldați. De-odată Țințar Marcovici dispărură. Soldații intrară în odăi, și-l căutară, dar' nu l'au aflat nicăiri. În sfârșit l'au aflat în pivniță. Marcovici văzându-i strigă:

— Căpitane, eu sunt ministru-president și general! Te voi executa!

Căpitanul scoase un revolver și descărcă de două-ori în Țințar Marcovici, care căzură mort.

După altă versiune Țințar Marcovici fu împușcat în stradă, de unde servitorii l'au dus în casă mort.

12 morți.

S'a constatat exact, că în această teribilă tragedie numărul celor morți e de 12, anume:

1) Regele. 2) Regina. 3) Generalul Lazar Petrovici. 4) Țințar Marcovici, general și ministru president. 5) Ministrul de război Pavlovici, împușcat în locuința sa. 6) Nicodem Lunievița. 7) Nicola Lunievița, ucis cu focuri de pușcă în casarma diviziunii de lângă Dunăre. 8) Milcovici, căpitan și adjutant, mort cu ocazia exploziei de dinamită. 9) Naumovici, omorât de dinamită. 10) Căpitanul Petrovici, unul din atentatori, probabil împușcat de rege, sau din întâmplare de către vre-un camarad al său. 11) Un gendarm. 12) Un soldat de rind.

Alte amănunte.

Ziarul »Zeit« primește din Belgrad următoarea depeșă:

rege la timpul său nu și-a bătut capul cu greutățile cari îi stăteau în cale.

Nu și-a bătut capul. Ear' acum, cadavrele înghețate în sânge a temerarilor îndrăgostiți zac întinse pe parchetul lustruit al conacului. Ear' în Sârbia iubilează dușmanii.

Loviturile de stat ale regelui Alexandru. Regele Alexandru a fost omul surprinderilor. Încă n'a fost împlinit 17 ani, când în 1 April 1893 și-a permis grosolana glumă că a invitat la o masă somptuoasă, cei trei regi cari funcționau pe timpul minorității sale. La a treia pleasă s'a sculat apoi spre surprinderea celor prezenți și s'a declarat pe sine de maiorean. Ear' când unul, cel mai bătrân dintre regi, a voit să protesteze, la moment s'au deschis din patru părți ale salonului ușile secrete și a intrat miliția, care a deținut pe regi. După aceasta Regele a făcut plimbare în trăsura prin oraș și încă în decursul nopții a cerut jurământul întregi garnisoae.

Bucuria pentru omorirea regelui, regiunii și a celorlalți, a trecut, începe a se înțelege seriositate a situației în vederea neînțelegerilor privitoare la alegerea regelui.

Pe mormintele regelui și reginei s'au pus două cruci simple de lemn, având înscrise pe ele numele de Alexandru Obrenovici și Draga Obrenovici.

Funerariile celorlalți uciși s'au făcut repede, înainte de revărsatul zilei. Rudele lor au fost oprite de a veni la înmormântare. Stradele erau ocupate de trupe până la cimitir.

Surorile reginei Draga au fost conduse la Panciova.

Fostul ministru de finanțe Marinkovici a fost arestat, el a fost găsit ascuns în podul casei.

Natalia.

Ziarul »Petit Journal« spune, că regina Natalia, când a primit teribilă veste despre omorirea fiului său, a rămas ca împetră de groază și s'a îngălbenit foarte tare, neputând să rostească nici o vorbă. Apoi a isbucnit într'un plâns cu hohote, exclamând:

Nefericitul! De ce s'a insurat cu acea femeie? Ea a fost pierrea lui!

După aceasta a sărutat îndelung medalionul cu portretul din copilărie al fiului său. A telegrafat apoi la Belgrad cerând să i-se predea corpul fiului său și a declarat, că e gata să se ducă la Belgrad. Dânsa e încă sguduită de friguri.

Alegerea de rege în Sârbia.

Scupcina și senatul de Luni au hotărât asupra sorții viitoare a Sârbiei. Frământările de partid, cari zilele din urmă amenințau țara cu războiul civil, au încetat. Ministrii, într'o consfățuire de 4 ore, au hotărât să aleagă de rege prin aclamare pe prințul Petru Carageorgevici, ceea-ce s'a și întâmplat. Doi dintre ministri, Stoianovici și Zsivkovici erau pentru republică, dar' s'au supus majorității.

În țară pretutindeni e liniște. Zilnic

Autorul acestei lovituri de stat să zice că ar fi fost ex-regele Milan și a și reușit bine.

Mașina Draga. În anul 1900 Alexandru surprinde de nou lumea. În după-ameza zilei de 21 Iulie 1900 s'a răspândit ca fulgerul vestea pe stradele capitalei sârbești, că ministrul Vlada Georgevici a demisionat. Nimeni nu era în curat cu cauzele abdicării, din contră să știa că este deplină armonie între domnitor și cabinet, ear' în politică domnea deplină liniște. Radicalii erau zdrobiți, ear Milan făcea cură în Carlsbad. A doua zi se știau toate. Dimineața gendarmii ofereau trecătorilor pe strade placate ieșite din imprimăria statului și adresate »cătră poporul sârb«. Dă de știre Regele poporului său, că i-a împlinit ardentă dorință, căsătorindu-se și alegându-și de soție pe Lunyevița Draga, fiica Anei și Panta Lunyevița, cari au binemeritat pentru patrie.

Regina Draga. Tatăl Reginei a fost șef districtual. Primul ei bărbat a fost un

sosesc din străinătate multime de studenți universitari sârbi, cari încearcă să facă propagandă pentru republică, dar' fără succes. Ideea monarhică prea e înrădăcinată în poporul sârbesc.

Guvernul a dat amnestie tuturor celor osândiți pentru delcte politice sau de presă. Arestări nu s'au întâmplat de loc.

După actul alegerii, o deputație va călători la Viena, unde așteaptă Carageorgevici. Cu intrarea în țară a noului rege, ministerul provisor se retrage, ear' regele își va forma nou cabinet.

Ziarele rusești despre omorul din Belgrad.

Ziarul »Nowosti« zice, că marile puteri au datoriat morală să ceară extradarea și pedepsirea ucigașilor, cari trebuie cualificați de criminali internaționali. Ori-cât și-ar da silința diplomației și publicității de a ignora chestiunea aceasta, totuși conștiința publică a popoarelor nu poate fi liniștită, până nu se va hotărî în mod definitiv pedepsirea ucigașilor.

»Swiet« zice, că purtarea oficerilor n'a fost purtare de ostași creștini și slavi, ci purtare de ieniceri, mai ales față cu regina. Atât »Swiet«, cât și »Moskowskija Wiedomosti«, »Nowosti« și alte ziare sunt de părere, că schimbarea ce s'a făcut în Sârbia este chestia internă a Sârbiei, dar' măcelul ce s'a săvârșit în conacul din Belgrad, este o afacere ce privește Europa întreagă.

Regele Petre Carageorgevici — Român.

În fiecare an de trei-patru-ori noul rege al Sârbiei mergea în București, descinzând de obicei la otelul Bulevard, și de aci mergea până la gara Dila de pe Bărăgan, spre a-și vedea moșiile Ciocina și Crunții.

De câte-ori venise să-și vadă moșiile, stătea două, trei, ba câte odată și patru săptămâni pe Bărăgan, făcând dese vizite proprietarilor și arhendașilor vecini, cu care vorbea românește și franțuzește.

Între vecinii sei este și dl Al. Săulescu,

inginer cu numele Masin, fiul unui medic ceh. Întâia ei căsătorie n'a fost fericită, pentru-că Masin a fost bețiv. Beția i-a și grăbit moartea. Lunyevița Draga a ajuns de vreme văduvă. Părinții încă i-au murit și au ajuns împreună cu frații în mare miserie. Pe vremea aceasta a făcut-o Natalia damă de curte. Aici a legat cunoștință cu tinerul Rege, care iute s'a aprins de ea. De aci încolo dînsa participa la toate sărbătorile oficiale.

Așa s'a început romanul care în Iunie 1900 a ajuns să fie cunoscut de întreaga lume.

S'a logodit cu Mașina Draga și mitropolitul Inocențiu încă în același an i-a și cununat.

Poporul a primit fără emoție lucrurile acestea. Dacă Draga năștea vre-un băiat, poporul sârb adora Dinastia. Dar soartea a hotărât altfel și așa e firească popularitatea Carageorgevicilor.

arendașul moșiei Burdușelu, cu care în special îi plăcea să se întrefină.

Nu de mult dl Al. Săulescu spuse noului Rege:

— Bine, excelență, dacă vă place așa de mult agricultura, de ce nu vă stabiliți aici la moșie?

— Ei, pentru o sumă de considerații de ordin politic.

— Înțeleg, o parte, Excelență. Nu sunteți Român și nu puteți avea iubirea ce o are ori-ce Român luminat pentru pământul său.

— Te înșeli, domnule Săulescu. Sunt Sârb, este adevărat, dar' de origine sunt Român macedonean, și mă mândresc cu originea mea. Toate documentele familiare accentuează originea noastră românească. Să știi dela mine că toate familiile din Peninsula-Balcanică, al cărui nume se începe cu Cara..., Mavro..., Cerna..., sunt familii românești de origine.

— Dacă, Excelență, ai titluri să fii socotit Român și te mândrești cu originea de Român macedonean a familiei, de ce nu te stabilești în România?

— Fiind-că iubesc România, răspunse principele Petre Carageorgevici.

— Iubești România și nu vrei să stai în România?

— Da? De-ași sta aici, într'o țară vecină cu Sârbia, numai prin prezența mea s'ar crea dificultăți statului român. S'ar pretinde din Belgrad, că eu urzesc comploturi pe pământul României în contra familiei Obrenovici. De aici o serie de neplăceri pentru România. Nu vreau ca din cauza mea statul român să întâmpine neajunsuri în relațiunile sale cu scumpa mea patrie.

*

Regele Carol, spune un ziar din România, a demisionat din comandamentul regimentului 6 de infanterie din Belgrad, al cărui șef era. Se scrie, că regimentul 6 de infanterie a luat parte la teribila tragedie dela conacul din Belgrad.

DIN LUME

Retragerea lui Széll.

În cele din urmă primul ministru Széll, ne mai putând ține piept cu atacurile obstrucționistilor, a trebuit să se retragă din fruntea guvernului. M. S. Monarchul în urma aceasta a însărcinat cu formarea noului guvern pe contele Tisza István.

Se crede că noul guvern va dizolva parlamentul, pentru a-și compune altă dietă.

Turburările din Croația.

În diferitele părți ale Croației vărsările de sânge se continuă. Din Zagreb se vestește, că la 15 Iunie în satul Vinera a avut loc o sângeroasă ciocnire între miliție și țărani. Mai mulți au fost grav răniți.

Pentru femei.

Desființarea (delăturarea) gustului propriu de miere.

Propriul gust al mierei îl delăturăm în așa mod, că într'un vas curat punem cantitatea dorită de miere, apoi vasul îl băgăm într'o oală de pleu sau de fer, punând mai nainte pe fundul oalei o țigla sau cărămidă, ca sticla cu miere să nu stea în imediată apropiere de fundul oalei; după aceasta oala o umplem cu apă rece și atâta o imferbântăm, ca mierea să înceapă a ferbe domol. Dacă mierea a ajuns să fearbă, atunci deasupra ei se formează o spumă albă, pe care o adunăm mereu cu o lingură. Când nu se mai face spumă, purcederea e gata și mierea devine curată, perzându-și gustul propriu, așa că se poate folosi la pregătirea cafelei sau dulceței. Spuma adunată se poate întrebuința ca nutrire peste iarnă.

Medicul casei.

Anemia (lipsa de sânge).

Pentru anemici (săraci de sânge) se recomandă următoarea apă de beut: Într'o sticlă de un litru punem cât putem lua odată cu pumnul cuie de fer și apoi turnăm apă până se umple sticla, pe care apoi o astupăm cu un dop, însă așa, ca aerul să poată pătrunde în sticlă. După 3—4 zile cuele încep a se rugini și așa apa devine bună de beut. Să se bea din această apă câte 2 pahare zilnic, clătărind întotdeauna sticla înainte de a turna apa. Să nu se uite, că apa ce o bem, să o înlocuim totdeauna cu alta proaspătă.

PENTRU MESERIAȘI

Pentru văpsirea vaselor de spălat și a scocurilor de beton s'a dovedit a fi cea mai bună următoarea mestecătură: 1 parte de ciment și o parte de năsip. După »Kraft und Licht« se ajunge un rezultat foarte bun dacă le feștim cu lac de asphalt, întâiu mai rar, apoi mai des și pe urmă le frecăm cu un sul cald.

Advocatul poporului

Pedeapsă pentru bătă.

Au și Românii nostri obiceiul, mai ales țărani dela sate, că ei cât ce ies din casă, nu se duc într'alt sat ori la oraș, fără a-și lua cu sine și câte o bătă bună, sănătoasă, cum îi zic ei. Aceasta nu doar din cauză, că ar fi toți bătăuși și că o folosesc drept armă, ci ei iau bâta ca un fel de tovarăș, cei mai bătrâni chiar de ajutor, mai sprijinindu-se în drumul cel lung și greu pe ea. Purtarea bâtei în astfel de cazuri e permisă. Omul este oprit însă a purta bâta la sine cu

ocasiunea adunărilor de ori-ce fel, întocmai cum este oprită și purtarea de revolver și pușcă la astfel de oameni. Cine cu toate acestea duce cu sine vre-o armă, se pedepsește cu închisoare dela 3 zile până la o lună. (Art. de lege 33, §. 103 din anul 1874).

Știri diverse.

Fabrică de zahăr în comit. Torontal. Societatea economilor din comit. Torontal a hotărât în adunarea generală din ăstan, la inițiativa membrului Poroszkai Béla, ca să înființeze pe teritoriul comitatului una sau două fabrici de zahăr. Cu pașii necesari pentru întreprindere au fost însărcinați 4 membri.

Congres de păpucari și expoziție de marfă de păpucărit în Dobrițin. Micii industriași păpucari își vor ținea anul acesta al V-lea congres în 15 și 16 August în Dobrițin. Vor expune totodată și produsele lor și mașinile ce le întrebuințează. Ordinea de zi a congresului va fi:

1. Raportul comitetului central al societății micilor industriași păpucari din țară.
2. Modificarea legii industriale.
3. Asociațiuni industriale.
4. Interesele păpucarilor și industria temnițelor.
5. Regularea ordinii târgurilor.
6. Lărgirea cercului de activitate a corporațiilor industriale.
7. Interesul păpucarilor și transportul comun.
8. Ștergerea lucrului numit »sitz«.
9. Intrarea în vigoare a dării de câștig progresive.
10. Inmulțirea prelegerilor speciale.
11. Primirea de învățacei.
12. Repausul general de Dumineca.
13. Eventuale propuneri.
14. Defigerea locului pentru ținerea celui mai apropiat congres. — Expoziția ține din 15—24 Aug. Parte la aceasta pot lua numai industriași din patrie. Detaluri mai amănunțite la Toth Kálmán, notarul corporațiunii industriale din Dobrițin.

Vamă prohibitivă pentru pele în România. Până de curând România a fost o mare piață de consum pentru fabricatele de pele ungare. În decursul războiului vamal precum și după acela, importul a scăzut. Acum noua tarifă vamală română îngreunează și mai mult importul, pentru-că vama pentru pele și talpă de boi și biboli s'a urcat dela 100 franci la 150 fr., crouponul dela 100 fr. la 300 fr., pelea de vix dela 150 fr. la 200 fr., etc.

Maghiarisarea firmelor. Jurisdicțiunea comit. Torontal a înaintat parlamentului o scrisoare, în care îl roagă, ca să aducă o lege, în înțelesul căreia toate firmele de pe teritoriul Ungariei să fie scrise mai întâiu în limba maghiară.

Neguțătorii și fabricanții de bere. Hotelierii, cafegii, ospetarii și cărcimarii din Sibiu și jur au primit dela fabricanții de bere o declarațiune, în care aceia se obligă că privaților nu le vor mai vinde bere în sticle, ca aceștia de aci nainte să-și cumpere berea dela neguțători.

NOUȚĂȚI

AVIS!

Rugăm pe D-nii abonați vechi și noi să binevoască a ne trimite suma, ce ne datorează, ca și noi la rîndul nostru se putem face față marilor cheltuieli, ce avem cu edarea și redactarea foii noastre.

Asociațiunea la Baia-mare. Comitetul despărțământului Sătmar-Ugocia al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« a adresat un călduros apel inteligenței și poporului din acele părți, pentru participare la adunarea generală, ce se va ținea anul acesta în Baia-mare, la 9 și 10 August.

Dr. George Dublesiu a depus la Budapesta cu succes bun cenzura de avocat. Sîncerile noastre felicitării!

Dacă nu vor fi asentări anul acesta înainte de Octomvrie, atunci — după-cum scrie »Neue Freie Presse« — feciorii, cari ar fi să scape cu 1 Octomvrie vor fi ținuți până la sfîrșitul lui Decemvrie, ceea-ce se poate face în pîntecul unui paragraf de lege. În 1904 apoi lipsa de feciori o vor suplini cu rezerviști.

Necrolog. Subscriși cu inimă înfrîntă de durere aduc la cunoștință numeroaselor rudeni și cunoșcuților, că prea iubita lor mamă, bunică, soră, cumnată și soacră *Ved. Elena Popovici-Barcianu născ. Iuga de Băcia* după grele suferințe a adormit în Domnul, provăzută cu sfințele taine, Luni, în 15 Iunie a. c. n., la orele 12^{1/2}, p. m., în etate de 69 ani. Rămășițele pămîntești ale scumpei defuncte se vor duce Mercuri, la 17 Iunie a. c. n., la orele 11 a. m., dela casa mortuară, strada Cisnădiei nr. 7, la Rășinari în biserica nouă, unde se va îndeplini serviciul divin funebral, depunîndu-se în urmă în cripta familiară de acolo. *Ved. Iustina Dr. N. Olariu n. P. Barcianu, Constantin P. Barcianu, Aurel P. Barcianu, Elena I. Popovici născ. P. Barcianu, ca fii și fiice. Carolina N. B. Popp n. Iuga de Băcia, ca soră. Nicolae B. Popp, Ved. Elena I. Iuga de Băcia, ca cumnat și cumnată. Iulius Popovici, ca ginere. Delia, Livius, Elvira și Marioara N. Olariu, Tiberia C. P. Barcianu, Elvira și Victor A. P. Barcianu, ca nepoți și nepoate.*

Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvîntată!

Archiducele Iosif a ținut Marți în 9 n. l. c. revistă asupra armatei din Cluj, a vizitat apoi muzeul de desemn al societății carpatine, care este în casa, unde s'a născut regele Matia. După aceea însoțit de primarul orașului Szvacsina s'a uitat la statua lui Matia, dînd expresie că-i place execuția. Archiducele a dat apoi prînz, la care au fost invitate oficios căpeteniile orașului, consiliul universității și dignitățile militare. După prînz a cercetat archiducele universitatea.

Pelișor. Lângă castelul Peleş din Sinaia s'a mai clădit un nou castel, care Sămbătă, înainte de Rusalii, a fost sfințit, în prezența întregii Case domnitoare române. Castelul a primit numele »Pelișor«, și despre menirea ce o are vorbește următorul act comemorativ, subscris cu ocaziunea sfințirii: »Noi, Carol I, Rege al României, clădit-am aceasta casă alături de falnicul castel Peleş, pentru iubiții noștri nepoți, sfințită de biserică, spre a atrage binecuvîntarea cerului. Noi, Ferdinand, Principe al României, cu Maria, Principesa, primit-am aceasta nouă clădire cu inima recunoscătoare și plină de dragoste. Intrat-am cu ai noștri copii Carol, Elisabeta și Maria, în anul mîntuirii 1903, ear' al domniei regelui Carol I al 38-lea, în ziua de 24 Maiu. Datu-i-am nume Pelișor«.

Profesoară nouă română. Domnișoara Eugenia Bardosy, fiica domnului inspector de școale în pensiune Iuliu Bardosy din Sibiu, a făcut în Calocsa cu eminentă examenul de calificare ca profesoară pentru școalele civile de fete, și separat ca profesoară pentru limba franceză, cu dreptul de a putea propune în limba maghiară și cea germană.

Petrecerea de vară. Reuniunea sodalilor români din Sibiu arangiază o petrecere de vară împreună cu cântări, declamațiuni și joc, Sămbătă, la 7/20 Iunie 1903 în pavilionul de vară din grădina »Hermann«.

Uragane groaznice. Din toate părțile țării sosesc știri despre pagube enorme cauzate de uragane cari au băntuit mai ales pe valea Tamisei. Din America deasemeni sosesc știri triste: o rupere de nori a pustiit cu desăvîrșire crașul Koppner (în Oregon), 500 oameni au fost duși de valuri. Satul Lexington e pustiit cu desăvîrșire.

Vestitul hoț Micsinai, care a furat dela poșta d'n Budapesta suma de 98.000 coroane, a fost prins în Iászapály, de cătră 4 țărani, din bani 95 mii sunt la el.

Un duel sânger a avut loc în Cluj la 11 Iunie. Hollaky Zoltán de Kishalmágy, director de finanțe, a avut duel cu pistolul cu contele Teleky Jozsef. Condițiunile au fost grele. La a treia împușcătură Hollaky a căzut. Glonțul l'a nimerit în piept. Medicii nu au nădejde că rănitul va scăpa cu vieață.

Soldați pompieri. Presidentul reuniunii regnicolare de pompieri a rugat pe ministrul de honvezi, să mijlocească ca soldații să învețe și deprinderile de pompieri, până servesc în armată. Ministrul de honvezi s'a pus în conțelegere cu ministrul armatei împărătești și amîndoi au cerut dela comandantii de stațiuni să le spună, cum s'ar putea face aceasta. Deprinderile soldaților și în ale pompieritului ar fi de mare folos, căci atunci și reuniunile de pompieri dela sate ar da înainte.

Potop de apă și grindină. Cu datul de 12 Iunie preotul N. Todea din Almașul-mic ne scrie următoarele: Comunele noastre muntoase din cercul pretorial Geoagiul-inferior au earăși zile triste. În 9 Iunie hotarul comunelor Almașul-mare, Nădăștie, Glod, și Tecăreș au fost sdrobite de o grindină care abia în ziua următoare s'a topit. Păraele și văile în urma aceasta s'au umflat, cauzând stricăciuni mari. Și mai tristă li-a fost însă ziua de Joi (11 Iunie), care doar' numai cu ziua catastrofei din 24 Iunie 1898 s'ar putea asemăna, când au perit în valuri chiar și un considerabil număr de oameni. Joi adevă, o ploaie torențială s'a descărcat în munții Almașului-mare, în urma căreia valea Almașului-mare, care trece prin comunele Almașul-mare, Nădăștie, Glod, Ardeu și Bozeș, a crescut în mod înspăimîntător, cauzând pagube enorme. Tot așa și valea Tecăreșului și cea a Almașului-de-mijloc, cari trec prin comunele Almașul-mic, Balșa și în parte și prin Mada, pe unde au cauzat pagube foarte mari. Mai ales locuitorii Almașului-mic, cari sunt situați pe marginea văii, strîmtorați între două dealuri, au suferit pagube uriașe. Știe Dumnezeu, ce va mai fi; până acum însă pe aici numai rău și sîrăcie se arată. Aproape zilnic ne cercetează ploii torențiale, cari spală și duc la vale tot ce se află în calea lor.

Sinucidere. Vineri, 12 Iunie n., în orele de după amiază, s'a sinucis un funcționar de poștă cu numele Ováry Frigyes, afară de oraș, pe așa numitul loc al pierzării din Arad, unde au fost spînzurați honvezii din 1848. Se svonește că ar fi șterpelit o sumă de bani din oficiu.

Loviți de fulger. Vineri, 12 Iunie n. după amiază asupra hotarului de la Ruttká se descărcase o furtună uriașă, dinaintea căreia doi lucrători de pădure s'au adăpostit sub un brad. Nici nu s'au așezat însă bine sub brad, și un puternic trăsnet a lovit în copac și în ei. Unul (Pizsik Gustav) a fost ucis îndată, ear' celalalt (Crech János) a fost rănit grav.

Falsificator de bani. Poliția din Vêrșet a arestat Vineri pe proprietarul Vasa Putnic din Vêrșet pentru falsificare de bani. Făcîndu-se adevă perchisiție în casa lui, s'au aflat la el 45 piese falsificate de 5 coroane, foarte bine succese, precum și alte materii și unelte pentru falsificare. Putnic nu e novice în falsificarea de monede, căci a mai stat pentru această crimă 5 ani la rîcoare.

Șapte vieți pradă focului. În satul Boz (comitatul Șopron) s'a iscat Vineri un incendiu, care ajutat de un vînt mare a mistuit în scurt timp toate clădirile. Din 100 case câte erau în sat, au ars scrum 92 împreună cu tot ce era în jurul lor. Biserica încă a ars până în temelii. Pe lângă paguba enormă, grozavul incendiu a secerat și șapte vieți omenești: o femeie bătrînă și 6 copii și-au aflat moartea în flăcări.

Fond de bucate. Pentru crearea fondului al patrulea de învățător și susținerea lui la școala profesională din frunțașă comună Răhau, la stăruința zelosului paroch Nicolae Cărpinișan s'a pornit o colecție încă în toamna anului trecut, pentru înființarea unui fond de buca e. Aceasta colecție, în fruntea căreia au excelat cu exemplul lor parochii locali, a dat frumoase rezultate. Statutele fondului compuse și așternute de parochul N. Cărpinișan la Ven. Consistor, au obținut clausula de aprobare, ear' cu ziua de Rusalii a. c. fondul a fost predat destinațiunii sale. Tot parochul N. Cărpinișan, în conștelegere cu mai mulți inteligenți de acolo, au oferit 80 cor. pentru acel învățător, care concurând și ales fiind la numita școală, va fi în stare să înființeze un cor bisericesc, atât de dureros simțit în biserică și ritul nostru oriental.

Târg de vite — în Sibiu. La propunerea veterinarului de stat ministrul de agricultură a conces mânărea vitelor la târgurile de săptămână ale Sibiului, cât timp boala de unghii și de gură nu se va extinde mai departe. Totodată a dispus, afară de comuna Tălmaci, contragerea în cercul de carantină și a comunelor Bungard și Mohu, așa că mânărea vitelor la târg din și prin aceste comune încă e interzisă. Tot asemenea e interzis transportul de vite din aceste târguri spre Austria și preste granița de vamă. Vicecomitele a scos din cercul de carantină acea mică parte de hotar a comunei Mohu, care se află dincoaci de drumul de țeară Șelimer-Veștem, decretând drept graniță a cercului marginea de câtră Mohu a drumului de țeară, așa că nici o vită din cercul de carantină nu-i permis să treacă drumul.

Cel mai tânăr profesor. Săptămâna trecută a fost instalat profesor de muzică la conservatorul din Bologna băiatul Alberto Spalding, care numai acum de curând a împlinit etatea de treisprezece ani. În discursul de instalare directorul conservatorului a asemănat pe băiatul-profesor cu Paganini. Deja de pe acum se revelează în el geniul măestrului — a zis directorul, — jocul seu e perfect, plin de sentiment, fără nici o sforțare triumfează asupra tuturor greutăților, așa că fără hesitare putem să-l numim Paganini cel mic.

Bani sburați. Din Lipova se scrie, că acum cu ocaziunea sărbătorilor catolice pelerinii la mânăstirea din Radna au fost martorii unei scene nu de toate zilele. O femeie de șvab voință să facă bucurie copiilor săi li-a cumpărat din târg un mic balonaș. Pentru mai mare siguranță a legat balonașul de un colț al batistei, în care la alt colț erau legate cincizeci de coroane. Cum s'a întâmplat, cum nu, femeia într'un moment distras a scăpat batista din mâni, care apoi imediat a fost răpită de balonaș în aer împreună cu cele cincizeci coroane și poate sboară și acuma, dacă cineva n'a pus mâna pe el.

Catastrofă îngrozitoare pe mare. Din Marseille să depeșază despre o mare catastrofă ce s'a întâmplat în apropierea insulei Maire și care a costat vieța a 117 călători. Vaporul Insulaire, s'a ciocnit în calea sa spre Bastia, cu vaporul Libau. Vaporul venea dinspre Bizza și avea pe bord la vre-o 240 persoane. Ciocnirea s'a întâmplat la 1 cias d. a., 17 minute după ciocnire, vaporul Libau dispăru de pe suprafața mării. Ciocnirea în așa pripă s'a întâmplat, încât marinarii n'au avut timp să coboare în mare luntrile. Vre-o 40 călători au fost mântuiți prin vaporul Blechamps, vre-o 40 prin vaporul ungar Rákóczy și 17 pe vaporul Balcan. Naufragiații se acățau de marginile vaporului ce se cufunda. Strigăte sfâșietoare umpleau aerul.

Colonel ucigaș Șeful statului major al corpului de armată din Pesta colonelul baron Koller, infuriindu-se din cauză că soldatul Demgyel, ordonanța sa, se arătă neascultător, l-a ucis cu o lovitură de sabie. Colonelul se află arestat.

Copil mâncat de porci. În Timișoara plecase lucrătorul Bojner cu nevastă-sa de acasă la lucru. Cei doi copii ai lor, o fetiță de 7 și una de 1½ ani rămăseră singuri. La ameazi duse cea mai mare pe cea mai mică în curte, o puse în iarbă și după-ce deschise cocina porcilor, se duse în curtea vecină să se joace. Cei doi porci se repeziră asupra fetiței celei mici și până să sosească ceeaaltă, îi mâncară o parte din pulpă și din spinare. La strigătele ei alergară niște vecini, cari o scăpară de moarte.

Nevasta mea a suferit 13 ani în dureri de cap reumatice și eu nu am aci decât să mulțumesc lui Dumnezeu pentru-că mi-a dat ideea să-mi procur crucea doublă, electrică R. B. nr. 86,967 inventată de D-ta — pentru-că nevasta mea, după-ce a purtat crucea asta patru săptămâni, s'a vindecat de tot. Deci fac atent pe tot omul ce suferă de reumă să nu amine procurarea acestei cruci minunate. Eu am probat totul, dar' nimic nu mi-a ajutat decât crucea doublă-electrică a D-Tale. Cu stimă: Valentin Hambec, Károlyfalva.

Această scrisoare de recunoștință a primit-o dl Albert Müller, Budapesta V. Vadász u. 42/G. inventatorul crucii duble-electrice R. B. 86967 și noi recomandăm crucea asta acelor cari suferă de asthmă, reumă, etc. etc.

PENTRU INTREPRINZETORI

Lugoj. — Pentru regularea interioară a școlii din Istvánfalva sunt a se înainta oferte până la 30 Iunie n. oficiului de arhitectură din Lugoj. Preliminar 709 cor., vadiu 5%. Condiții tot acolo.

Timișoara. — Pentru diferitele lucrări împreunate cu zidirea policlinice de copii în Timișoara, sunt a se înainta oferte până la 22 Iunie n. dlui Dr. Petrusz József, președin-

tele substituit al Societății Crucea albă și directorul primului institut de economii în Timișoara. Vadiu 5%.

Arad. — Pentru zidirea podului nr. 39 aflător pe drumul Micălaca—Halmagiul-mare (preliminar 5007 cor.) și a podului nr. 48 (preliminar 11.856 cor.), mai departe a podului aflător pe drumul Agris—Drăucz (preliminar 5432 cor.) și a celui de pe drumul Bokszeg nr. 1 (preliminar 4085 cor.) sunt a se înainta oferte până la 22 Iunie n. oficiului vice-comitelui comit. Arad. Vadiu 5%. Condiții la oficiul de arhitectură reg. ung.

Vesprem. — Pentru repararea localităților tribunalului și a închisorilor sunt a se înainta oferte până în 2 Iulie n. procuraturii reg. din Vesprem. Preliminar 3732 cor., vadiu 5%. Condiții tot acolo.

Murș-Oșorheiu. — Pentru transportarea legămintelor necesare pe sama spitalului de stat reg. ung. din Murș-Oșorheiu sunt a se înainta oferte până la 30 Iunie n. curatoratului spitalului. Vadiu 400 cor. Condiții tot acolo.

CALENDAR ECONOMIC.

Ce să facem în Iunie?

În grădina de pomi. În timp uscat și secetos udă cu îngrijire straturile de sămână și pomișorii tineri. Grădina de pomi să se țină curată, adecă să se plivească și sape adese-ori de buruenile ce înăpădesc pomii. Legăturile altoilor trebuesc săbite, ear vlăstarii pădureți îi depărtează.

În grădina de legumi. Pentru trebuințele de toamnă și iarnă încă mai putem sămăna legume. Legumile ca mazărea, cartofii etc. se sapă adunând pământul în jurul rădăcinilor lor. De pe paturile calde se pot depărta ferestrele și coperișele cu desevțire. Lipsind ploaia, udatul să ne fie lucrul de toate zilele.

În vie. Dacă nu s'a efectuit alegerea vlăstarilor să se îndeplinească, depărtându-se vlăstarii cari nu sunt de lipsă, cu cea mai mare îngrijire. Cei rămași se leagă pe pari și astfel se pregătește viaa pentru a doua săpătură. Să nu uităm stropirea contra peronosporiei.

În câmp. În această lună trebuie terminat cu sămănarea inului, și dacă se mai poate mai sămănam în pământ umed unele plante de nutreț. Pentru reșădirea tutunului acum e timpul cel mai potrivit. Se sapă cucuruzul, cartofii și curechiul. Pentru sămănăturile de toamnă pregătește ogorul. Cosește iarba și trifoiul în floare. Pentru secerat pregătim și procurăm de pe acum uneltele de lipsă.

Vitele să nu pășuneze pe locuri umede, ca să nu se umfle. Mânzii trebuie înfărcați. Claponii acum se curăță.

În stupină să se țină cea mai mare curățenie. De umblă furnicile la coșnițe, împedecă-le calea, ungând cu petrolu scândura pe unde se urcă.

ȘTIRI COMERCIALE

Tirgul produselor în Budapesta.

Cursul cerealelor pe piața internațională a fost solid, la începutul săptămânii, la sfârșit însă, în urma știrilor favorabile ce au venit despre cereale din America, acela a mai slăbit. Timpul pentru dezvoltarea lor, în cele mai multe părți ale lumii este priincios. Recolta grâului în patrie se zice a fi slabă, produsul ei se socotește la circa 35 milioane, cu 8—10 mil. mai puțin decât anul trecut. — În grâu nu s'au făcut speculații mai mari. Cu toate acestea prețul grâului de Oct. s'a urcat dela 7.56 cor. la 7.59 cor. Sécara a vut o căutare și mai slabă. Cea de Oct. schimbându-se între 6.40—6.45 cor. s'a încheiat cu 6.41 cor. Față de orz s'a arătat un interes mai mare. Cel pentru nutreț s'a vândut cu 5.80—6.05 cor. — Ovésul nu s'a căutat aproape de loc. Cel de Oct. s'a urcat în preț până la 5.52 cor., la începutul săptămânii, la sfârșit a scăzut la 5.46—5.47 cor. — Cucuruzul încă a avut un curs domol. Cel vechiu s'a vândut cu 6.35—6.40 cor., cel de Iulie s'a încheiat cu 6.29 cor. — Făina a avut săptămâna aceas a o căutare mai bogată, în urma căreia i-s'a urcat și prețul. — Prunele și lictarul au avut un preț urcat. Marfă nouă încă n'a sosit. — Prețul hoarelor a scăzut. S'au plătit pentru o găscă îndopată 7—9 cor., pentru pui de copt 1—1.10 cor., pentru pui de zămă 2—2.40 cor., pentru pui de fript 1.30—1.80 cor. de păreche. — Prețul ouălor la începutul săptămânii s'a urcat, la sfârșit însă a scăzut. Marfa de coș a fost cu 2 cor. pentru 47—48 bucăți, ungurești de prima calitate cu 61 cor., de Tisa cu 60 cor., ardelenesti cu 59 cor., de ladă (fiecare ladă cuprinzând 1440 bucăți). — Unsoarea și cârnăfăriile nu s'au prea căutat, cu atâta mai mult s'a căutat însă slănină, al cărei preț s'a și urcat simțitor, și anume cu 2.—2.50 cor. la 50 klgr.

Cursul pieții din Budapesta

— în 18 Iunie n. 1903 —

Per 50 klgr.		Piment 62'00—
Grâu 7 55—	8 15	Cassia 86'00— 98—
Sécară 6 60—	6 80	Cuișoare 92'00—100—
Orz 5 80—	6 10	Ghimber 75'00—142—
Mei 5 75—	6 10	Paprică 70'00—180—
Ovės 5 95—	6 20	Ulei de in 75'00— 77—
Cucuruz 6 20—	7 25	„ de rap. 64'00— 65—
Rapiță 10 70—	11 10	„ de lem. 129'60—148—
Trifoi 48'00—	63—	In brut 00'00—
Lucernă 43'00—	52—	Cânep. br. 64'00— 70—
Mohor 9 50—	10 50	Lână nsp. 120'00—124—
Măzêriche 7 00—	7 50	
Fasole 7 50—	12—	Migdale 175'00—250—
Mazêre 6 00—	7—	Smochine 30'00— 38—
Mazăr. coj. 14 00—	22—	Alune 138'00—142—
Linte 10—	13—	Stafile V. 60'00— 70—
Păsat 5 75—	6—	
Mac 27 00—	29—	Per. 1 klgr.
Sēm. de in 00'00—	00—	Unt proasp. 1 50— 2 16
S. de cânep. 8 75—	9 50	Caș Emental 2 10— 2 20
Prune 12 75—	16 50	„ Groer 1 20— 1 40
Lictar 15 50—	18 50	„ Trapist 1 20— 1 50
Untură 69 00—	69 50	„ Liptau 0 88— 1 30
Slănină 57 00—	60 50	Brânz. de oae 1 10— 2 40
Zahar brut 22 25—	22 50	
Cafea lava 75 00—	120—	Bumbac bal. 00'00—00 00
Caf. Santos 36 00—	38—	Portoc. lada 5 50—12 50
Caf. Portor 78 00—	120—	Lămâi 4 50— 6 50
		Ouē (1440) lada 57'00—60—
Per 100 klgr.		
Miere 100'00—120—		
Ceară 130'00—140—		
Nuci 30'00— 60—		
Cartofi roza 5 40—	6—	
Cart. galb. 5 00—	5 75	
Ceapă roșie 3 00—	6 80	
Usturoi 12 00—	16—	
Piper n 122'00—142—		
Per 100 Litr.		
Spirit raff. 145'25—148—		
Spirit brut 143'25—146—		
„ denat. 34 75— 36 50		
Trevere 110'00—112—		
Sligoviț 116'00—140—		
Esentă oțet 88'00— 90—		

Prețul făinei din 18 Iunie n. 1903.

Per 50 klgr.					
0	1	2	3	4	5
12 40	12 10	11 80	11 50	11 30	11—
6	7	7 1/2	8	Tărăte	
10 40	9 80	8 80	5 70	4—	

CURSUL MONETELOR

Galbinul	11 33
Năpoleon d'or (20 franci) aur	19 06
20 Marce germane aur	23 42
Bilete germ. 100 Mărci	117 15
„ franceze 100 franci	95 20
„ române 100 lei	94 60

Têrgurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 25—30 Iunie n. 1903.

Joi	—	—
Vineri	26 Berkesz. Zabola. Satulung.	—
Sâmbătă	27 Cheța. Mercurea. Teaca. Szinye. Rodna-v.	—
Duminică	28 Capolnaș-Olafalëu. S. S. Georgiu. Agnita.	—
Luni	29 Soporul-de-jos. Retișdorf. Manășturul-unguresc. Bontida.	—
Mărți	30 Cisanădie. Ciuc-Sepviz. Ormeniș.	—
Mercuri	—	—

Călindarul vechiu și nou al săptămânii.

Dum. a 2-a d. Ros., gl. 1 sft. 2.

Dum.	8 Muc. Teodor trat.	21 Aloisiu
Luni	9 C. P. Chiril	22 Paulinu
Mărți	10 S. Muc. Timoteiu	23 Eltelrud
Merc.	11 S. A. A. Bart și Varn.	24 Bot. Ioan
Joi	12 Cuv. P. Onufriu	25 Prosper
Vineri	13 Mița. Achilina	26 Ieremia
Sâmb.	14 Prorocul Eliseiu	27 Ladislau

Prim-colaborator: **Const. P. Barcianu.**

Redactor-responsabil: **Aurel P. Barcianu.**

„IDEAL“ institut tipografic și librărie
 în Hunedoara (Vajda-Hunyad).
 Serviciu prompt! — Prețuri ieftine!

Se caută un băiat de prăvălie

pentru neguțatorie de manufactură
 cu 2—3 clase gimnasiale sau reale, care cunoaște și cel puțin o limbă străină
 A se adresa la

Ioan Lazaroiu,
 comerciant
 Orăștie (Szászváros).

La „Pannonia“ cafenea și restaurațiune
 din Orăștie.

In casele unde să află Pretura și Casieria
 se găseso beuturi și mânoări
 bune și ieftine.

Șindilă horjită și nehorjită

precum și
 Prăștilă de toată mărimea
 din lemn alb și fără noduri
 se găsește în ori-ce cantitate
 cu prețuri foarte moderate la
 Nicolae Filimon lui Vasilie în Vinerea
 (192) u. p. Alkenyér. 4—6

AVIS

Băile (scălzile) de sare și iod din Mercurea

(Erdély Szerdahely Sosfürdő)

adaptate și provăzute cu edificii și vile din nou zidite se vor deschide

Duminică în **7 Iunie** 1903.
 24 Maiu

Oaspeților le stă la dispoziție trenul, care se oprește zilnic la stațiunea proprie a băilor la orele 3, 9 și 11 a m. 5, 6 și 8 1/2 p. m. Din Mercurea-oraș Omnibusul pleacă la băi regulat la orele 6 și 11 a. m. 2 și 5 1/2 p. m.

Odăi de locuit se închiriază cu prețuri moderate și stau la dispoziția oaspeților atât în edificiile vechi cât și cele noue; mobilate sau nemobilate, după dorință.

Restaurantul se află în una din vilele cele noue arangiat anume spre acest scop; în el se servește mâncări și beuturi alese, pe lângă serviciu prompt și prețuri moderate.

Analisa apei despre conținutul excelentelor substanțe ale apei cât și alte informațiuni se pot cere dela subscrisul.

ILIE FLOAȘIU,

arëndator

MERCUREA
 (Reussmarkt, Szerdahely).

(194)

3—3

„Biblioteca „Bunul Econom“.

Au eșit de sub tipar până acum broșurile:

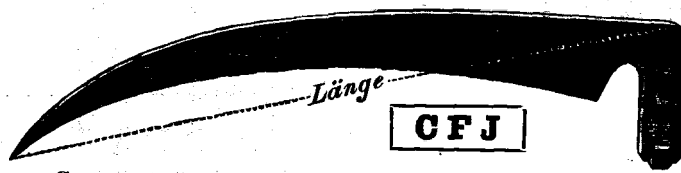
1. Nutrețurile ierboase, cositurile (fânețele), prepararea fânului și pășunile.
2. Economia porcilor, oilor și caprelor.
3. Sămânța plantelor agricole și sămânatul lor.
4. Îngrijirea plantelor agricole în cursul vegetațiunii și recolta cerealelor.
5. Creșterea, nutrirea și îngrijirea animalelor domestice (Zootehnia generală).
6. Cunoașterea pământurilor agricole (Agrologia).
7. Agricultură generală (Lucrarea pământului. Plugul, grapa, tăvălugul și alte instrumente de mărunt pământul).
8. Îngrășămintele (gunoarea pământurilor) și irigațiunile (udarea pământurilor).
- 9—10. Prăsirea paserilor de casă (gălinile, hoare). Găinile, curcile, găinușele (biblicele), găștele, rațele, porumbii (porumbeii).
11. Cultura cerealelor. (Grâul, sęcara, orzul, ovėsul, meiul, hrișca, cncuruzul (porumbul).
12. Cartoful, nașul (sfecla), inul, cânepa, rapița, fasolea, linteaz mazărea, și cultura lor.
13. Economia cailor, vitelor mari corcute și bivolor.

Prețul unei broșuri este 30 fileri (pentru România 50 bani).

Se pot comanda la administrația „Bunul Econom“, la librăria W. Krafft în Sibiu, la administrația „Tribuna Poporului“ în Arad și la librăria Archidieceșană în Sibiu.

Revēnzătorilor se dă rabat potrivit.

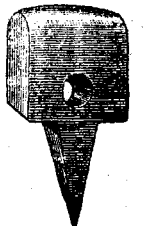
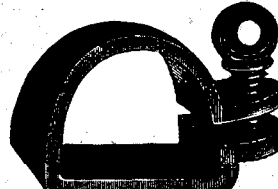
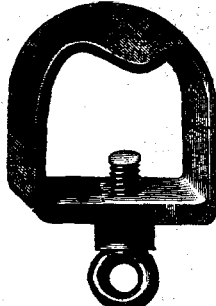
Carol F. Jickeli, Sibiu. (La coasa de aur).

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.

1 bucată K. 1'60 1'60 1'60 2'— 2'—

Bătută costă cu 10 bani mai mult.

Nicovale, forma, fig. 2 3

Ciocane, fig. 5 à 250, 300 fig. 6 à 300 grame

1 bucată K. —96 —86

1 bucată K. —86 —90

1—

Nicovalele și ciocanele să vënd pe lângă garanție pentru fiecare bucată. Fiecare bucată, care s'ar dovedi sau prea moale sau prea tare, se schimbă.

Verigi de coase,

Fig. 3

13

15

Fig. 7. Tocuri de cuți

pentru înșepenirea coasei. Dimensiunile $\frac{44}{41}$ $\frac{39}{41}$ $\frac{39}{33}$ $\frac{40}{42}$ mm. șmalțuite pe dinlăuntru și pe dinafară

1 bucată K. —24 —24 —30 —40

1 bucată K. —40.

Cuți, dela 10 bani în sus, în variație bogată. — Îndeosebi recomand: Cuțile americane 1 bucată K. —40. Cuți de Bergamo vinete-închise, cu semnul CFJ 1 bucată K. —80.

Toporiști de coase, obicinui e de lemn K. —44. — Toporiști pentru coase de holde (model introdus de Julius Teutsch) 1 bucată K. —90.

Greble de fer pentru coasele de holde, pentru a le șirofa pe toporiștele obicinuite de lemn. 1 buc. K. 1'30.

Brice de Solingen. Garantate dela K. 1'20 în sus.

(141) Bricege de Solingen pentru atârnat. Lungimea întreagă: 8 9 $\frac{1}{2}$ 11 ctm. 24—52

1 bucată K. —34 —44 —50

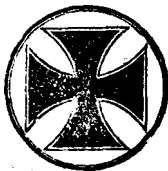
Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune rării, că acest aparat

e a se da împreju- vindecă boale vechi

(190) de 20

de ani. 6—

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, ficituri de ureche, bătăie de inimă, șgârçiuri de inimă, asma, aușul greu, șgârçiuri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, infuența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde o-i-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoare-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apretiat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vēnzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapeșta, V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

„AGRICOLA“

Înșoțire economică de magazin și anticipații și-a început activitatea în piața din

HUNEDOARA.

Cancelaria înșoțirii se află în piață: casele Doamnei vęd. POPOVICI.

Magazinul înșoț. se află în piață: casele MÁTYÁSFFY. Înșoțirea „Agricola“ cumpără și vinde produse agricole, cu deosebire: grâu, cucuruz, ovės, țărițe, etc.

Vinde bucate pe credit (pe așteptare). Acoardă avansuri pe bucate, efecte și prețioase (giuvaericale).

Primește aurării și argintării în afaceri de lombard și la acoperire de conturi-courente.

Primește depuneri spre fructificare cu 6%.

Mijlocește împrumuturi de bani pe amortisație.

Mijlocește asigurări pe viață și contra focului.

Vinde unelte și mașini agricole chiar și pe plătiri în rate.

În sfârșit îngrijeste ori-ce afaceri comerciale de intermediare.

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în BUDA-PEȘTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vēnzare: Str. Andrásy 23.

(139)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

24—52